

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Venerabili Eucharistiæ Sacramento Decisiones Theologico-Legales

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisionis XXII. Ad Maji secundum Quæsitum. Argumentum. Quærit, & resolvit, an in Eucharistia simul cum Christo sit Pater, Verbum, & Spiritus Sanctus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94643)

Calicis, sit conversio totius substantiæ ejusdem panis, & vini in Corpus, & Sanguinem CHRISTI, quæ conversio appellatur *Transsubstantiatio* à Concilio Roman. sub Gregorio VII. & Nicolao III. à Lateranense sub Innocentio III. à Constantiense sess. 8. & à Tridentino sess. 13. cap. 4. ibi: *Sancta hæc Synodus declarat, per consecrationem panis, & vini conversionem fieri totius substantiæ panis in substantiam Corporis CHRISTI Domini Nostri; & totius substantiæ vini in substantiam Sanguinis ejus; quæ conversio convenienter, & proprie à Sancta Catholica Ecclesia Transsubstantiatio est appellata.*

Porrò ad majorem tanti mysterii intelligentiam sciendum est, quatuor esse requisita necessaria conversionis unius substantiæ in alteram; quæ quidem omnia breviter recensenda sunt; siquidem omnia interveniunt in Eucharistica Transsubstantiatione.

Primum requisitum est; ut conversio sit inter duos terminos positivos, quorum unus habeat rationem termini à quo; alter termini ad quem; quorum terminorum vigore conversio differt tum à productione, seu creatione; tum à desitione, seu annihilatione. Nam in productione, & creatione reperitur terminus positivus, qui incipit, non tamen positivus, qui desinit. Et è contra in desitione, & annihilatione est terminus positivus, qui desinit; non tamen alius, qui incipit. Hi duo termini interveniunt in Eucharistica Transsubstantiatione; quæ, ut diximus, est vera conversio substantiæ panis, & vini in substantiam Corporis, & Sanguinis Christi Domini; nam terminus à quo est desitio substantiæ panis, & vini, terminus ad quem est inceptio substantiæ Corporis, & Sanguinis Domini. Hinc desitio panis, & vini non potest dici annihilatio: quia panis, & vinum non desinunt in purum nihil; sed remanentibus accidentibus, substantia panis convertitur in Corpus CHRISTI & substantia vini in ejus Sanguinem. Similiter in Eucharistia Corpus CHRISTI non potest dici productum, seu creatum, quia in ea incipit esse ob desitionem panis, juxta ordinem à Deo statum, ut ex vi desitionis panis incipiat esse Corpus Christi sub ejus accidentibus; & ut cum desitione vini conjunctus sit Sanguis Christi. Ita Mastrius in 4. Sent. de Venerabili Eucharistia Sacramento disp. 3. q. 12. à num. 275. & seqq. ubi num. 278. ostendit, posse desitionem panis, & vini in Eucharistica Transsubstantiatione improprie vocari annihilationem, eo quia in ea terminus ad quem potest considerari dupliciter; Negativè, & est nihil sui; Positivè; & est entitas, vel positio Corporis, & Sanguinis Christi sub speciebus panis, & vini. Ratione termini negativæ; panis, & vinum annihilantur, & dici potest annihilatio. Ratione termini positivi panis convertitur in Corpus Christi, & vinum in Sanguinem, & dicitur Transsubstantiatio; quod etiam concedit Eminentiss. Cardin. de Lugo de Eucharist. disput. 1. sect. 12.

Secundum Requisitionem veræ conversionis est, ut terminus à quo secundum eam rationem, quia in aliud convertitur, desinat esse; quod enim convertitur, transit in id, quod convertitur, & non fieret conversio, si id, quod convertitur retineret suum esse & non definitur esse; numquam enim album diceretur in nigrum converti, nisi desineret esse album; quamvis tum Theologi, tum Philosophi sint discordes in definiendo, an hæc desitio termini à quo debeat esse

simpliciter, vel secundum quid? ut videri potest apud eundem Card. de Lugo disp. 7. sect. 1. num. 10. & Mastrius in Physic. disp. 11. q. 9. num. 141. & in 4. Sent. dict. disput. 3. num. 280. Quidquid sit de hac formalitate desitionis, certum est, & de fide, in Eucharistica Transsubstantiatione desinere omnino substantiam panis, & vini; & esse hæresim Lutheranam, impanationem appellatam, asserere, quod unà cum Corpore, & Sanguine Christi in Eucharistia sit substantia panis, & vini; contra quam novissimè arguit P. Richard. Ardekin in Theologia tripartita tom. 1. tract. 2. cap. 4.

Tertium requisitum est ad veram conversionem, ut inter desitionem termini à quo, & positionem termini ad quem sit aliqua connexio, vel physica, vel saltem moralis; ita ut una ex altera aliquo modo sequatur; oportet enim, quod res, quæ recedit, & desinit, recedat, & desinat ex vi introductionis, & inceptions alterius; & è contra, quod res, quæ accedit, & incipit, accedat, & incipiat ex vi desitionis alterius. Hoc pariter habetur in Transsubstantiatione Eucharistica; in qua ideo cessat entitas panis, & vini ad prolationem verborum consecrationis; quia eorum virtute statim incipit esse Corpus, & Sanguis Christi; ut docuimus supra in quaestis mensis Aprilis.

Quartum denique requisitum, secundum aliquos Theologos, est, quod ad veram conversionem detur aliquid commune utrique termino à quo, & ad quem, quod idem perseveret cum utroque; ut docet Emin. Card. de Lauræa de Eucharistia disput. 20. art. 2. num. 26. secundum ejus opinionem in Eucharistica Transsubstantiatione accidentia panis, & vini videntur adimplere hoc requisitum; cum in eadem superficie perseverent sub utroque termino. At hoc necessarium non esse opinatur Mastrius in 4. Sent. d. disput. 3. num. 288. cum Gavatio, & Rada ibi allegatis; subdens: quia, etiamsi accidentia panis, & vini converterentur in Corpus, & Sanguinem Christi, esset vera conversio, & transsubstantiatio.

Colligitur ex his, in Eucharistica Transsubstantiatione destrui totum panem, & totum vinum, non solum quo ad materiam, & formam, sed etiam quo ad existentiam, & substantiam; & subinde totum panem, & totum vinum syncategorematicè, idest secundum omnes suas partes, transsubstantiari, & converti in Corpus, & Sanguinem Christi, cap. Firmiter. §. Una verò. de Summa Trinit. cap. Quia corpus 135. de consecr. dist. 2. & cap. Panis 155. ead. Concil. Trid. de sess. 13. de Sacrosancto Eucharist. Sacramento can. 2. & can. 3. Utrum autem Transsubstantiatio dicenda sit Productiva, vel Conservativa, vel Adductiva, seu per quam actionem ipsa fiat, non levis est controversia apud Scholasticos, de qua disputant S. Bonaventur, Bellarm. Vasquez, Beccanus, & alii apud Mastrius d. disp. 3. art. 2. & Emin. Card. de Lauræa dict. disp. 20. art. 7. & art. 8. ad quos studiosi recurrant.

DECISIONIS XXII.

Ad Maji secundum Quæsitum.

ARGUMENTUM.

Quærit, & resolvit, an in EUCHARISTIA simul cum CHRISTO sit Pater, Verbum, & Spiritus Sanctus.

SUM-

S U M M A R I U M.

- 1 Trinitatis personæ sunt omnes in re creatæ per essentiam, præsentiam, & potentiam.
- 2 Corpus, & Sanguis CHRISTI continetur sub utraque specie, aut vi verborum, aut per concomitantiam.
- 3 Pater, & Spiritus Sanctus quomodo sint in Eucharistia?
- 4 Pater, & Spiritus Sanctus non suppositant humanitatem Christi.
- 5 Verbum Divinum est in Eucharistia per immediatam concomitantiam ob unionem hypostaticam cum Christi humanitate. Pater, & Spiritus Sanctus per concomitantiam mediatam.
- 6 Panis non potest transsubstantiari in Divinas Personas.

QUÆSITUM SECUNDUM.

An cum CHRISTO in Eucharistia sit etiam Pater, Verbum, & Spiritus Sanctus?

- D**ictum fuit. Primò, esse de fide, quòd omnes Tres Personæ Sanctissimæ Trinitatis, Pater, Verbum, & Spiritus Sanctus reperiuntur in omni re creatæ, sive materiali, sive spirituali per essentiam, præsentiam, & potentiam; juxta illud Jer. 23. Cælum, & terram ego impleo, dicit Dominus, & Act. 17. Non longè est ab unoquoque nostrum. In ipso enim vivimus, & movemur, & sumus. Hoc enim est proprium suæ immensitatis, de qua S. Augustinus lib. 5. de Trinitate cap. 1. Deus ubique est, sine ullo situ præsens, sine habitu omnia continens, sine loco ubique totus. Et quidem non circumscripivè, neque definitivè, sed alio perfectiori modo, licet inexplieabili. Abelly part. 1. tract. 2. cap. 2. sect. 6. Secundò, pariter de fide esse, quòd omni, quæ pertinet ad Christi constitutionem, & integritatem; nimirum Corpus, Sanguis, Anima, Divinitas, & substantia, idest Persona Verbi Divini, verè, & realiter continetur sub utraque specie panis, & vini; vel vi verborum, vel ob concomitantiam, idest naturalem connexionem, quam inter se habent; ut declaravit Conc. Trident. sess. 13. cap. 3. adeò ut vi verborum Corpus contineatur sub speciebus panis; & Sanguis sub speciebus vini; cætera verò sub utraque specie per concomitantiam, Gonet tom. 5. tract. 4. de Eucharist. disp. 6. art. 1. Tertio, esse communem omnium Theologorum sententiam, quòd Pater, & Spiritus Sanctus sunt in Eucharistia non solum per attributum immensitatis, & per Dei illapsum in omnia creatæ; sed etiam alio quodam speciali modo, tum quia ibi assistunt cum Filio ad operandos effectus mirabiles gratiæ, tum etiam quia Pater, & Spiritus Sanctus existunt in Filio specialiter propter Divinarum Personarum inseparabilitatem, & mutuum unius in alteram existentiam; quam Græci *πρὸς ὅν* appellant, Latini verò Circumcisionem. Gonet dict. art. 1. n. 17. Suarez de Eucharistia q. 75. disp. 5. sect. 6. art. 1.

His præmissis pro casus resolutione alii responderunt, Patrem, & Spiritum Sanctum unà cum Verbo per concomitantiam, esse in Eucharistia, juxta opinionem Bonacini Tom. 1. de Sacramentis disp. 4. q. 3. punct. 5. propos. 4. num. 16. Emin. Card. de Lugo

de Sacramento Euchar. disp. 8. n. 125. ubi hæc verba: Restat difficultas, an Pater, & Spiritus Sanctus sint etiam in hoc Sacramento? In quo, licet aliqui nimis formidaverint dicentes, solum Christum esse in hoc Sacramento; non tamen videtur dubitandum, quin etiam alia Personæ adsint; non solum ut in aliis rebus, sed speciali titulo propter conjunctionem cum Verbo: nam sicut unio anima cum corpore sufficit; ut, posito Corpore Christi, ponatur etiam Anima per concomitantiam: cur etiam non dicimus, adesse per concomitantiam personam Patris, & Spiritus Sancti, cum adsit Divinitas, quæ cum illis non solum unitur, sed realiter identificatur.

Nihilominus alii negarunt cum Alvarezio, Ledesma, Nunno, Serra, & aliis Thomistis, quos citat, & sequitur Gonet d. tom. 5. de Euchar. tract. 4. disp. 5. art. 1. num. 16. & 17. ubi concedit quidem, Patrem, & Spiritum Sanctum esse præsentem in Eucharistia tum ratione Immensitatis Divinæ, tum specialibus modis supradictis, præcipue ob inseparabilitatem Divinarum Personarum cum Verbo; sed contendit, ex illa speciali præsentia non posse inferri ad concomitantiam Sacramentalem; ea ratione, quia, ad hoc ut aliquid sit in hoc Sacramento per concomitantiam, requiritur, ut in unitate suppositi uniantur cum humanitate Christi, & ideo cum Patre, & Spiritu Sancto non suppositent humanitatem Christi, neque uniantur unitate suppositi ejus Corpori & Sanguini, non continentur in Eucharistia per concomitantiam Sacramentalem; prout continetur Verbum, quòd hypostaticè est unum cum Corpore, & Anima Christi. Hinc est, quòd cum Eucharistia sit etiam sacrificium, dicimus in altari offerri, & sacrificari Filium Dei, non autem Patrem, & Spiritum Sanctum.

Videntur tamen concordandæ hæc opiniones, quæ discrepant in solo modo loquendi, si dicamus, Verbum Divinum esse per concomitantiam immediatam in Eucharistia ob unionem hypostaticam cum Christi humanitate; At Patrem, & Spiritum Sanctum per concomitantiam mediatam, quatenus scilicet sunt uniti, & consubstantiales ipsi Verbo; ut distinguit Gabriel in Canone lect. 42. propos. secunda, Suarez de Euchar. dict. q. 75. disp. 5. sect. 6. art. 1. vers. Quarto, & ultimo. & Lessius in Opere posthum. in 3. part. q. 76. art. 2. num. 9.

Verum an panis possit transsubstantiari in Deitatem, & sic in Divinas Personas, ut transsubstantiatur in Corpus Christi? disputat Gandavensis Quodlib. 11. quest. 4. & Zuccolius Camaldulen. ubi resolvunt questionem negativè ex pluribus: sed præcipue, quia id, quòd est finitum non potest transsubstantiari in id, quòd est infinitum.

DECISIONIS XXIII.

Ad Maji primum Casum.

A R G U M E N T U M.

Continet, an Parochus teneatur communicare vulneratum vulnere mortali, qui pridè communicatus fuerat? Item alium, qui eodem mane Sacram Communionem receperat? Referuntur contrariæ DD. opiniones, & conciliantur.

S U M